

การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครอง
ตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

**The Teaching Management of Thai Culture in Universities in
Nanning City of Guangxi Zhuang Autonomous Region
in People's Republic of China**

Wei Yu และ พัชรินทร์ บุรณะกร

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Wei Yu and Patcharin Buranakorn

Huachiew Chalermprakiet University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : 411051601@qq.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์ผู้สอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยเมืองหนานหนิงจำนวน 7 แห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสังเกต (Observation) และวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสามารถแบ่งเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1. วิธีการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในชั้นเรียน ซึ่งวิธีนี้ แบ่งเป็น 2 ภาค คือ วิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ และวิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนออนไลน์หรือชั้นเรียนเสมือน วิธีการสอนคือ การบรรยาย การเล่นเกมบทบาทสมมติ การอภิปราย การจัดกิจกรรมกลุ่ม การรายงานหน้าชั้นเรียน และการใช้สื่ออื่นเสริม 2. วิธีการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรศิลปวัฒนธรรมไทย แบ่งเป็นโครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมหาวิทยาลัย เช่น เทศกาลวันสงกรานต์ เทศกาลวันลอยกระทง กิจกรรมวันไหว้ครู และโครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมณฑล เช่น การแข่งทักษะการใช้ภาษาและการกล่าวสุนทรพจน์ การแข่งขันความสามารถข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษา การแข่งขันผู้มีความสามารถในการจำหน่ายสินค้าผ่านการถ่ายทอดสดข้ามพรมแดนของ Lazada ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 3. วิธีการเรียนรู้ผ่านการทัศนศึกษานอกสถานที่ จำแนกเป็นโครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education และโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยที่ไทย ซึ่งอาจารย์ผู้สอนประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาจีน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

* วันที่รับบทความ : 5 ธันวาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 26 ธันวาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 29 กุมภาพันธ์ 2567

Received: December 5, 2023; Revised: December 26, 2023; Accepted: February 29, 2024

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอน; วัฒนธรรมไทย; เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี; สาธารณรัฐประชาชนจีน

Abstract

This research aims to analyze the teaching management of Thai culture in seven universities in Nanning city of Guangxi Zhuang Autonomous Region in People's Republic of China. The sample group studied is lecturers in seven universities. Research methodologies include field trips of data collection; observation; and in-depth interviews of the informants. The study finds three major managements of teaching Thai culture in universities studied, including 1) in-class teaching; 2) teaching through activities; and 3) field trip learning. For in-class teaching, two channels used are teaching in regular classes and on-line or virtual classes. Methods of teaching include lectures; role plays; discussions; group activities; class presentations; and additional materials. For teaching through activities, two levels of activities held include university-level activities on important festivals, such as Songkran; Loy Kratong; Wai-kru Ceremony. The second level is the provincial activities, for example competitions of Thai language skills; Thai speeches; cross-cultural skills; international selling skills, on-line broadcasting, held by South East Asia Lazada. For field trip learning, two methods used include the journey education focusing on projects of Thai culture; and the student exchange with Thai universities which teaching of Thai culture suitable and effective for Chinese students assigned by lecturers is provided.

Keyword : Teaching management; Thai culture; Guangxi Zhuang Autonomous Region; People's Republic of China

บทนำ

วัฒนธรรม คือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้วิถีชีวิตร่วมกัน ซึ่งมีเอกลักษณ์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ประกอบด้วย ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิธีการประพฤติปฏิบัติ ความเชื่อ ศีลธรรมและศานาค่านิยม รวมทั้งวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ดังที่ ดำรง ฐานดี (2520 : 30) ได้กล่าวถึงความหมายของวัฒนธรรมว่า ทุกสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในสังคมนั้นยอมรับนับถือ และปฏิบัติตาม รวมทั้งเก็บสะสมและถ่ายทอดวิธีการประพฤติปฏิบัตินั้นต่อไปยังลูกหลานด้วย ดังนั้น วัฒนธรรมไทยก็เป็นสิ่งที่มีเอกลักษณ์และความดีงามของกลุ่มชาติไทย สามารถเผยแพร่ให้กับชาติอื่นได้ เพื่อเรียนรู้ภาษา การดำรงชีวิต ขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย สังคมด้านต่าง ๆ ของชาติไทยได้อย่างรอบด้าน ส่งเสริมการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างกลมกลืน

ปัจจุบันนี้ การเรียนการสอนภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความเป็นมาค่อนข้างยาวนาน และได้รับความนิยมอย่างมาก ดังที่ รตารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล (2564 : 1-3) ได้กล่าวอ้างอิงถ้อยคำของ ศาสตราจารย์ ดร. โป หวานจือ จากสาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชาภาษาเอเชียตะวันออก คณะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งได้กล่าวไว้ในงานเสวนาทางวิชาการ เรื่อง

“ภาษาไทยในโลกกว้าง: การเรียนการสอนและการวิจัยภาษาไทยในบริบทนานาชาติ” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี 2564 ว่า การเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศจีนเริ่มต้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จบลง 2 ปี หรือประมาณ 75 ปีที่แล้ว เนื่องจากในปีนั้นจีนเริ่มเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย ทำให้มีการติดต่อระหว่างกัน จึงเปิดการเรียนการสอนภาษาไทยขึ้น โดยเริ่มต้นเรียกว่า “ภาษาสยาม” การเรียนการสอนภาษาไทยในช่วงแรกยังไม่ได้เป็นที่นิยมมากนัก ต่อมาการเรียนการสอนภาษาไทยในจีนเริ่มขยายตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา ปัจจุบันภาษาไทยได้รับความนิยมในกลุ่มผู้เรียนชาวจีนอย่างมาก ในแต่ละปีมีชาวจีนที่สนใจเรียนภาษาไทยประมาณ 4,000-5,000 คน นอกจากนี้ยังมีการเปิดสาขาวิชาภาษาไทยในมหาวิทยาลัย ต่าง ๆ ในจีนเพิ่มมากขึ้นด้วย สอดคล้องกับทัศนะของจรัสศรี จิรภาส (2562 : 94-118) ที่กล่าวไว้ในบทความ “ศึกษาไทย” และ “ไทยศึกษา” ในสาธารณรัฐประชาชนจีนว่า ประเทศไทยมีประวัติความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมาเป็นเวลาช้านาน จากการศึกษาเอกสารโบราณทางประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-จีนในอดีตทำให้ทราบว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสยามกับจีนในประวัติศาสตร์โดยมากใช้ล่ามชาวจีนเป็นหลัก จึงเป็นที่คาดเดาได้ว่า ภาษาไทยน่าจะเป็นภาษาต่างประเทศที่ชาวจีนศึกษาเรียนรู้มาตั้งแต่อดีตแล้ว ส่วนการบริหารจัดการ “ชั้นเรียนภาษาไทย” ในยุคสมัยใหม่ของจีนนั้น เริ่มก่อรูปอย่างเป็นรูปธรรมก่อนหน้าที่สาธารณรัฐประชาชนจีนจะสถาปนาขึ้นอย่างเป็นทางการไม่นานนัก พัฒนาการของการจัดการหลักสูตรภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนระยะแรกเติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป กระทั่งมีการเติบโตสูงสุดในช่วงต้นศตวรรษที่ 21 เป็นต้นมา การเติบโตทางด้าน “ศึกษาไทย” ในสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ภายใต้ภาวะการเติบโตพร้อมกับความเข้มข้นของบทบาทสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีต่อโลกและประชาคมอาเซียน รวมถึงพลังขับเคลื่อนจากนโยบาย “อีไต้อีลู่” (“一带一路” One Belt and One Road B&R) ความสัมพันธ์ทางด้านวัฒนธรรม เช่น การแลกเปลี่ยนธุรกิจ ภาพยนตร์ และงานละครโทรทัศน์ ก็ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ขอบเขตการเรียนการสอนภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนแผ่ขยายไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ทั้งยังส่งผลให้ภาวะการหางานทำของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาทางด้านภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความคล่องตัว ส่งผลให้ลักษณะอาชีพของกลุ่มบัณฑิตหลักสูตรภาษาไทยมีความหลากหลายมากกว่าในอดีตหลายเท่าตัว แสดงให้เห็นถึงการเรียนการสอนภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีการขยายตัวมากขึ้นจนกระทั่งปัจจุบัน

มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีนจากการเปิดสอนไม่กี่แห่งจนมีจำนวนการเปิดสอนเพิ่มมากขึ้น ดังที่ Duan Lisheng และ Zhao Xue (2556 : 5-11) กล่าวไว้ในบทความเรื่อง มองพัฒนาการความสัมพันธ์จีน-ไทย จากการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาจีนว่า ก่อนการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างจีนกับไทย มีมหาวิทยาลัยที่มีหลักสูตรภาษาไทยเพียงไม่กี่แห่งในสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แก่ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง วิทยาลัยภาษาต่างประเทศปักกิ่ง สถาบันภาษาต่างประเทศกวางโจว และสถาบันภาษาต่างประเทศปักกิ่ง ปัจจุบันนี้ นอกจากนครปักกิ่ง กวางโจวแล้ว ยังมีที่มณฑลกว่างซี ยูนนาน

และจังหวัดอื่น ๆ ที่ได้เปิดสอนภาษาไทยในระดับมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ในนั้น มณฑลกว่างซีมีการเปิดสอนวิชาภาษาไทยระดับปริญญาตรีจำนวน 13 แห่ง ระดับอนุปริญญาจำนวน 10 แห่ง มณฑลกว่างซียังมีมหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซีเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้เปิดสอนวิชาภาษาไทยมานานกว่า 59 ปี อนึ่ง มณฑลยูนนานมีการเปิดสอนวิชาภาษาไทยระดับปริญญาตรีจำนวน 21 แห่ง ระดับอนุปริญญาจำนวน 13 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศเซี่ยงไฮ้ วิทยาลัยภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยเฉิงตู อีก 10 แห่ง (จรัสศรี จิราส, 2562 : 94-118) แสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการเรียนการสอนภาษาไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน

นอกจากมหาวิทยาลัยที่อยู่ในเมืองปักกิ่ง และกวางโจวแล้ว ยังมีเมืองอื่นอีกหลายเมืองที่เปิดสอนภาษาไทย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่อยู่ภาคใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เปิดสอนภาษาไทย โดยเฉพาะเมืองกว่างซี มีนักศึกษาเลือกเรียนภาษาไทยมากที่สุด (Jia Yifan, 2565 : 29-33) เช่นเดียวกับเมืองหนานหนิง เขตปกครองชนชาติจ้วงกว่างซี ตั้งอยู่ที่เมืองสำคัญเมืองหนึ่งของย่านเศรษฐกิจ “อ่าวเป่ย์ปู้” เป็นศูนย์กลางของเขตการค้าเสรีสาธารณรัฐประชาชนจีน-อาเซียน เป็นเมืองเจ้าภาพของงาน China-ASEAN Expo ทำให้การเปิดสอนวิชาภาษาไทยมีความได้เปรียบในระดับภูมิภาค

จากการสำรวจพบว่า การเรียนการสอนภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของเมืองหนานหนิง มณฑลกว่างซีนั้นมีมหาวิทยาลัยทั้งหมด 7 แห่ง ตามปีค.ศ.ที่เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทย ในนั้น มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี วิทยาลัยเซี่ยงซือหู มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกว่างซี มหาวิทยาลัยกว่างซี มหาวิทยาลัยครุศาสตร์หนานหนิง เปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยระดับปริญญาตรี ส่วนวิทยาลัยเทคโนโลยีหนานหนิง วิทยาลัยเทคโนโลยีและการค้าระหว่างประเทศกว่างซีเปิดสอนสาขาวิชาภาษาไทยระดับอนุปริญญา ได้แก่

ลำดับ	ชื่อมหาวิทยาลัย	ปีค.ศ.ที่เปิดสอน
1.	มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี (Guangxi University for Nationalities)	ปีค.ศ. 1964
2.	วิทยาลัยเซี่ยงซือหู มหาวิทยาลัยชนชาติกว่างซี (Xiangsihu College of Guangxi University for Nationalities)	ปีค.ศ. 2002
3.	วิทยาลัยเทคโนโลยีหนานหนิง (Nanning College for Vocational Technology)	ปีค.ศ. 2004
4.	มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกว่างซี (Guangxi University of Foreign Language)	ปีค.ศ. 2005
5.	มหาวิทยาลัยกว่างซี (Guangxi University)	ปีค.ศ. 2007
6.	มหาวิทยาลัยครุศาสตร์หนานหนิง (Nanning Normal University)	ปีค.ศ. 2008

7.	วิทยาลัยเทคโนโลยีและการค้าระหว่างประเทศกว่างซี (Guangxi International Business Vocational College)	ปีค.ศ. 2015
----	---	-------------

ในการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น หากผู้สอนสอดแทรกวัฒนธรรมไทยไว้ด้วย ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนหลายประการด้วยกัน กล่าวคือช่วยให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง เพราะเมื่อผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมไทย เช่น เข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ทักษะคติ ค่านิยมของคนไทยแล้ว ก็ จะเข้าใจวิธีคิด การกระทำ ตลอดจนคำพูดที่ใช้ในการสื่อสารของคนไทยด้วย นอกจากนี้ การสอนแบบ สอดแทรกวัฒนธรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความสนุกสนานจากการเรียน อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ ดีต่อวัฒนธรรมไทย (นวลทิพย์ เพิ่มเกษร, 2549 : 268-278) ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทยจึงควรจะ เกิดขึ้นควบคู่กับการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในเวลาเดียวกัน

วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยนั้นมีทั้งผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะและให้ความรู้ โดยตรง กับการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ดังที่ ผ่าน บาลโพธิ์ (2531 : 5-10) ได้กล่าวว่า เทคนิค การสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมมีหลายรูปแบบ เช่น การอธิบายเพิ่มเติม การเล่าประสบการณ์ การใช้ข่าวหรือเหตุการณ์ การแจกเอกสารประกอบ การให้ผู้เรียนทำรายงาน การใช้สื่อต่าง ๆ และการแสดง อีกทั้งยังมีคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน (2535) ในเรื่อง คู่มือสื่อการสอน ได้เสนอ วิธีการสอน เช่น วิธีแบบบรรยาย วิธีแบบ Deductive และ Inductive วิธีแบบอภิปราย การสอนแบบให้ทำ โครงการ วิธีแบบปฏิบัติการทดลอง วิธีแบบสาธิต เป็นต้น เช่นเดียวกับ Moran (2001 : 137-139) ในเรื่อง Teaching Culture: Perspective in Practice ได้เสนอแนวทางในการสอนวัฒนธรรมว่า การสอนวัฒนธรรม จะต้องประกอบไปด้วยการชี้แนะผู้เรียนให้ลงมือปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรม นั้น ๆ และจัดการเรียนการสอนโดยเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทเรียนด้วย กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน (การปฏิบัติ และพัฒนาแนวคิด พัฒนาแนวคิดของผู้เรียน สร้าง ประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียน และการทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง) จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า มีเทคนิคหลายอย่างในการสอดแทรกความรู้ เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม แต่ละเทคนิคมีการเตรียมการต่างกัน และย่อมให้ผลแตกต่างกันไปด้วย ในการ เลือกเทคนิค ผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสอน กิจกรรมที่จัดในชั้นเรียนก็ควรมีความ เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทั้งในภาษาและวัฒนธรรม สอนเพื่อให้เข้าใจและทราบว่า คนชาติอื่นมีแนว ประพฤติปฏิบัติอย่างไรเพื่อที่จะสามารถใช้ภาษา และวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยในฐานะนักศึกษาชาวจีนที่ศึกษาสาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทย เป็นภาษาที่สอง และในขณะเดียวกันก็เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยในประเทศจีน จึง สนใจศึกษาเรื่อง การเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติ จ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อวิเคราะห์วิธีการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมือง

หนานหนึ่ง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อจะได้เป็นวิธีสำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาชาวจีนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยเมืองหนานหนึ่ง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) โดยใช้วิธีการสังเกต (Observation) และวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างตามลำดับต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้สอน
2. ศึกษาวิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยเมืองหนานหนึ่งทั้ง 7 แห่งโดยการสังเกตการสอน จำนวน 9 รายวิชา
3. สร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. ปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือแบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
5. วิเคราะห์ข้อมูลด้านวิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยเมืองหนานหนึ่ง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน
6. นำเสนอการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนึ่ง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน คือ อาจารย์ผู้สอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัยเมืองหนานหนึ่งทั้ง 7 แห่ง จำนวน 28 คน
2. ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์และสังเกตการสอน โดยคัดเลือกจากอาจารย์ที่สอนวัฒนธรรมไทยในภาคเรียนที่ 1-2 ปีการศึกษา 2566 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากอาจารย์ที่สอน 4 ชั้นปี มหาวิทยาลัยละ 4 คน (4 ชั้นปี ชั้นปีละ 1 คน) รวม 28 คน เพื่อเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการสัมภาษณ์ จากนั้นคัดเลือกอาจารย์ 1 คนจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญและสมัครใจเพื่อสังเกตการสอนวัฒนธรรมไทย สังเกตคนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที (1 คาบเรียน) ดังต่อไปนี้

ชื่อมหาวิทยาลัย	จำนวนอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนอาจารย์ที่เลือกสังเกต/จำนวนครั้งในการสังเกต	จำนวนคาบเรียน
มหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซี	4 คน	1/1	40 นาที
วิทยาลัยเชียงซื่อหุ มหาวิทยาลัยชนชาติกว้างซี	4 คน	1/1	40 นาที
วิทยาลัยเทคโนโลยีหนานหนิง	4 คน	1/1	40 นาที
มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศกว้างซี	4 คน	1/1	40 นาที
มหาวิทยาลัยกว้างซี	4 คน	1/1	40 นาที
มหาวิทยาลัยครุศาสตร์หนานหนิง	4 คน	1/1	40 นาที
วิทยาลัยเทคโนโลยีและการค้าระหว่างประเทศกว้างซี	4 คน	1/1	40 นาที
รวม	28 คน	7/7	280 นาที

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ **แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน** แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งงาน / ตำแหน่งบริหาร สังกัดคณะ และมหาวิทยาลัย ส่วนที่ 2 ข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน แนวทางการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา **แบบสังเกตการสอน** แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นในการสังเกต ส่วนที่ 2 ผลการสังเกต

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์ผู้สอนวัฒนธรรมไทยให้นักศึกษาชาวจีนด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Deep Interviews) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายปิดสรุปผลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์มาวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับข้อมูลและทฤษฎีต่าง ๆ โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาถอดบทสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (word by word) จำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) ให้เป็นหมวดหมู่และนำข้อมูลดังกล่าวมาตีความตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และวิเคราะห์วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย

ในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสรุปผล
ข้อมูลแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยใน
มหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. วิธีการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในชั้นเรียน

วิธีการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไปในการสอน เป็นกระบวนการทั้งหมดที่ผู้สอนถ่ายทอดความรู้และทักษะแก่นักศึกษา โดยหลักแล้วประกอบด้วยคำอธิบายของผู้สอน คำถามและคำตอบของนักศึกษา กิจกรรมการสอนและอุปกรณ์ช่วยสอนทั้งหมดที่ใช้ในกระบวนการสอน หรือที่เรียกว่า “ระบบการเข้าชั้นเรียน” แบ่งเป็นชั้นเรียนปกติ และชั้นเรียนออนไลน์หรือชั้นเรียนเสมือน ดังต่อไปนี้

1.1 ชั้นเรียนปกติ การใช้กิจกรรมที่เหมาะสมในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยในชั้นเรียนปกติจะทำให้ นักศึกษาชาวจีนเกิดความเข้าใจความรู้ได้มากขึ้น การใช้กิจกรรมที่เหมาะสมมีประโยชน์ช่วยให้การเรียนรู้ วัฒนธรรมไทยมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนมีหลายประเภท เช่น การบรรยาย บทบาท สมมติ อภิปราย กิจกรรมกลุ่ม รายงานหน้าชั้นเรียน

1.1.1 การบรรยาย การบรรยาย หมายถึง วไลพร คุณุณทัย (2530 : 19) อธิบายว่า การสอน แบบบรรยาย หมายถึง การพูด การเล่าหรือการบรรยายเรื่องใดเรื่องหนึ่งแก่ผู้ฟัง โดยที่ผู้สอนได้เตรียมศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทเรียนที่จะสอนจากตำราและแหล่งวิชาอื่น ๆ มาเป็นอย่างดี เป็นการให้เนื้อหา หรือประสบการณ์ทางอ้อมแก่ผู้เรียน เพื่อให้ได้แนวคิดในด้านต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เป็นลักษณะการเรียนรู้ ที่ได้จากการฟังเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์ผู้สอนมีวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนได้รับฟัง รับรู้ เกิดความเข้าใจและเกิด การเรียนรู้ขึ้น

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการบรรยายเป็นวิธีการสอนที่จำเป็นสามารถอธิบาย รายละเอียดให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจอย่างชัดเจน แยกความแตกต่างได้ และเป็นวิธีการสอนที่สามารถแก้ไขข้อ สงสัยของนักศึกษาชาวจีนได้ ทำให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจมากขึ้นอีกระดับหนึ่ง เป็นวิธีการสอนที่สามารถปูพื้น ฐานความรู้เพื่อให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจเนื้อหาต่อไปที่จะเรียน อีกทั้งการบรรยายยังมีประโยชน์สร้างองค์ ความรู้ให้นักศึกษาชาวจีน นักศึกษาได้มีความกระตือรือร้นในการเรียน ดังนั้นวิธีการสอนแบบบรรยายเป็น วิธีการสอนที่สำคัญ

1.1.2 การอภิปราย การอภิปราย หมายถึง การพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ ทรศนะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวาง ซึ่งอาจนำไปสู่การหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาอย่างใดอย่าง หนึ่งได้อีกด้วย

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการอภิปรายมีหลากหลายประเภท เช่น อภิปรายแบบอิสระ แบบแข่งขันตอบ แบบแบ่งกลุ่ม อาจารย์จะเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับวิชานั้น ๆ และการอภิปรายเป็น กิจกรรมการสอนที่ดี เป็นวิธีที่สืบเนื่องมาจากการสอนโดยวิธีการบรรยาย ทำให้นักศึกษาชาวจีนมีส่วนในการ เรียนการสอน สามารถฝึกทักษะการพูด ฝึกความสามารถในการใช้ภาษาไทยและส่งเสริมความเข้าใจวัฒนธรรม ไทย อีกทั้ง นักศึกษาชาวจีนยังสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อีก ทำให้นักศึกษาชาว จีนเกิดความ สนใจและมีความมั่นใจในการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น

1.1.3 การจัดกิจกรรมกลุ่ม การจัดกิจกรรมกลุ่ม หมายถึง เป็นวิธีสอนที่การจัดกลุ่มผู้เรียน ออกเป็นกลุ่ม และทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอนให้เสร็จสิ้น ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนยิ่งขึ้น ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีเพราะได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการจัดกิจกรรมกลุ่ม ให้นักศึกษาชาวจีนจัดกลุ่มและแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักศึกษาชาวจีนรู้จักการแบ่งหน้าที่ของตนเองในกลุ่ม รู้จักความรับผิดชอบ เพื่อให้ นักศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ระหว่างการค้นคว้า นักศึกษาได้ความรู้ความเข้าใจลึกซึ้ง และเพื่อให้ นักศึกษาชาวจีนฝึกความสามัคคี ทำงานช่วยเหลือกัน มีการนำเสนอความคิดกลุ่ม และการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประโยชน์ต่อนักศึกษาชาวจีนทำงานกับคนอื่นได้ในอนาคต

1.1.4 บทบาทสมมุติ บทบาทสมมุติ มีความหมายตามวราภรณ์ ศุภาลย์ (2535 : 35 อ้างอิง ใน กรมวิชาการ, 2543ข : 18) กล่าวว่า การสอนแบบแสดงบทบาทสมมุติ เป็นวิธีสอนที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อ เรื่อง ปัญหาต่าง ๆ หรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาให้คล้ายกับสภาพความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนได้เตรียมการล่วงหน้า แล้วจึงแสดงบทบาทตามที่สมมุติขึ้นมาอันเป็นแนวทางที่สามารถนำไปแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะ ประสบในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ผู้เรียนก็สามารถแสดงบทบาทในชั้นเรียน โดยไม่มีการเตรียมตัวล่วงหน้า

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบกิจกรรมการเล่นบทบาทสมมุติเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจและ สำคัญ ให้นักศึกษาชาวจีนนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในเชิงการปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจภาษา และวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้ง ซึ่งมีประโยชน์ให้นักศึกษาชาวจีนสามารถใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้องเหมาะสม มีความกล้าในการแสดงออกด้วยการใช้ภาษาไทย

1.1.5 การรายงานหน้าชั้นเรียน การรายงานหน้าชั้นเรียน เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักศึกษาชาว จีนฝึกใช้ภาษา และแสดงความคิดเห็นต่อหน้าเพื่อน

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการรายงานหน้าชั้นเรียนเป็นวิธีที่สามารถประเมินผลทาง วิชาการที่ดี เพื่อจะได้ทราบความรู้ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียน นักศึกษาสามารถนำการสรุปของผู้สอนไป แก้ไขปรับปรุงถ้าใช้ความรู้ที่ไม่เหมาะสม เพื่อให้นักศึกษาชาวจีน สามารถฝึกใช้ภาษาไทย นำเสนองานด้วย ภาษาวิชาการและบุคลิกภาพที่เป็นทางการ ซึ่งได้พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้ดีขึ้น

1.2 ชั้นเรียนออนไลน์หรือชั้นเรียนเสมือน ชั้นเรียนออนไลน์หมายถึง วิธีการจำลองการสอนใน ชั้นเรียนแบบดั้งเดิมผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อดำเนินการโต้ตอบอย่างทันทีทั้งที่ทางออนไลน์ นักศึกษาสามารถเข้าถึงชั้นเรียนผ่านเครือข่ายที่บ้านหรือที่ต่าง ๆ และทำการเรียนรู้แบบโต้ตอบหรือแลกเปลี่ยน กับผู้สอนและนักศึกษาคนอื่น ๆ จากการสำรวจมหาวิทยาลัยในเมืองหนานหนิง เขตปกครอง الذاتيจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน มีชั้นออนไลน์ ๒ แบบ คือ ชั้นออนไลน์ที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้นเอง หรือชั้นออนไลน์ที่ ใช้กันอยู่ทั่วประเทศ กิจกรรมที่ใช้ในชั้นเรียนออนไลน์หรือชั้นเรียนเสมือนมีหลายประเภท เช่น การบรรยาย การอภิปราย และการใช้สื่ออื่นเสริม

1.2.1 แบบการบรรยายผ่านชั้นเรียนออนไลน์ หมายถึง ผู้สอนบรรยายเนื้อหาโดยใช้พาวเวอร์พอยต์ (PowerPoint) เป็นหลัก ประกอบรูปภาพ คลิปวิดีโอ หรือการสร้างสถานการณ์สมจริง ผู้สอนอาจปรากฏตัวหรือไม่ปรากฏตัวก็ได้ เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน เกิดความประทับใจกับเนื้อหาที่บรรยาย เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการเรียนชั้นเรียนออนไลน์ในเมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีนนั้นมีหลากหลายช่องทาง คือ ชั้นออนไลน์ที่มหาวิทยาลัยสร้างขึ้นเอง หรือชั้นออนไลน์ที่ใช้กันอยู่ทั่วประเทศ เช่น “智慧广外” (Smart Online Classroom of Guangxi University of Foreign Language) “广西民族大学试译宝” (Online Classroom SHIYIBAO of Guangxi University For Nationalities) “钉钉” (Ding Talk) “腾讯课堂” (Tencent Online Classroom) “雨课堂” (Rain Online Classroom) วิธีการสอนแบบการบรรยายในชั้นเรียนออนไลน์เป็นวิธีการสอนเป็นวิธีการสอนที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษามาก เนื่องจากวิธีการบรรยายผ่านชั้นเรียนออนไลน์สามารถบรรยายแบบละเอียดได้มากขึ้น ทำให้นักศึกษาสามารถจัดเวลาคิดไตร่ตรองได้อย่างสบาย วิธีการสอนแบบบรรยายจะสามารถอัปเดตสถานการณ์สังคมให้นักศึกษา นักศึกษาชาวจีนจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ทำให้นักศึกษาสามารถเข้าถึงวัฒนธรรมใหม่ ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม วิธีการสอนแบบบรรยายแบ่งระดับชั้น เป็นวิธีการสอนเจาะจงมากขึ้น นักศึกษาได้ประหยัดเวลาในการเรียน

1.2.2 แบบการอภิปรายผ่านชั้นเรียนออนไลน์ หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนมีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล หรือคำถามกับผู้สอนหรือร่วมเรียนในรูปแบบออนไลน์ โดยใช้แพลตฟอร์มหรือเครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เช่น วิดีโอคอล แชท โพสต์ในห้องสนทนา หรือแม้แต่การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ การเรียนรู้ หรือการสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาการเรียนรู้อย่างไรก็ตาม การอภิปรายผ่านชั้นเรียนออนไลน์เป็นหนึ่งในวิธีการสนับสนุนการเรียนรู้แบบออนไลน์ที่เพิ่มความสะดวกสบายและความยืดหยุ่นในการเข้าถึงเนื้อหาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำได้ตามเวลาที่สะดวกสบายสำหรับผู้เรียนแต่ละคน

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบการอภิปรายผ่านชั้นเรียนออนไลน์สามารถโพสต์เขียนแสดงความคิดเห็นของตน สามารถเรียนรู้จากมิติต่าง ๆ ขยายขอบเขตทางความรู้ให้กว้างขึ้น และการอภิปรายผ่านชั้นเรียนออนไลน์ยังสามารถแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ทำให้นักศึกษาทุกคนมีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม อาจทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ ออกมา ยังส่งเสริมความสามารถความร่วมมือ และการประสานงานของนักศึกษา สามารถฝึกความสามารถของนักศึกษาอย่างรอบด้าน

1.2.3 แบบการใช้สื่ออื่นเสริม วิธีการเรียนการสอนผ่านสื่อการสอนมาเสริม หมายความว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาต่าง ๆ จะใช้สื่อการสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา ซึ่งสื่อการสอนนั้นมีทั้งสื่อการสอนทั่วไปและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษารับรู้ความรู้ต่าง ๆ ผ่านสื่อการสอนที่ผู้สอนใช้

(1) **สื่อการสอนทั่วไป** สื่อการสอนทั่วไป หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเทคนิค วิธีการ ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบสื่อการสอนทั่วไปที่ใช้ในวิชาวัฒนธรรมไทยจะเป็นเอกสารประกอบการสอนต่าง ๆ และตำราเรียน ทำให้นักศึกษาจีนสามารถเรียนรู้ความรู้ตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้อย่างง่ายและรวดเร็ว และเอกสารประกอบการสอนที่ใช้หนังสือจีนผสมกับหนังสือไทย ซึ่งนักศึกษาจีนได้เรียนรู้ความรู้วัฒนธรรมไทยที่มีเนื้อหาสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เข้าใจเนื้อหาความรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น

(2) **สื่ออิเล็กทรอนิกส์** สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการเรียนการสอนจากการวิวัฒนาการของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้การเรียนการสอนง่ายและสนุกขึ้น

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์อาจารย์นำมาใช้ส่วนมากคือ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อวิดีโอ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ผสมกับสื่อสังคมออนไลน์ จากประสบการณ์การสอนวัฒนธรรมไทยของอาจารย์ต่างก็มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์มีประโยชน์ช่วยให้นักศึกษาจีนเข้าใจเนื้อหาความรู้มากที่สุด จึงมีประโยชน์ทำให้การเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. วิธีการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นกิจกรรมที่จัดเป็นกระบวนการที่อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ ซึ่งได้จัดขึ้นแบบให้นักศึกษาเข้าร่วมระดับมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจศิลปวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทย วิถีชีวิต ความเชื่อของคนไทย ดังต่อไปนี้

2.1 โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมหาวิทยาลัย

โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมหาวิทยาลัย เป็นกิจกรรมที่เพิ่มพูน ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยในแต่ละวิชา เพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมลงมือปฏิบัติและได้ความรู้วัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น และเป็นอีกทางหนึ่งในการสั่งสมและสืบทอดวัฒนธรรมไทยอันดีงาม

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า วิธีการสอนแบบโครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมหาวิทยาลัยมีเทศกาลวันสงกรานต์ เทศกาลวันลอยกระทง กิจกรรมวันไหว้ครู แต่ละวิชาจะมีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาชาวจีนเข้าใจวัฒนธรรมไทยในวิชาต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง และสามารถเรียนรู้เรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนไทยอย่างดี นอกจากนี้ นักศึกษาชาวจีนยังสามารถฝึกความสามารถในการปฏิบัติอีกด้วย

ดังนั้น โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมหาวิทยาลัยจึงมีประโยชน์กับนักศึกษาชาวจีนได้เรียนรู้ความสำคัญของวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น และเกิดความเข้าใจในการเรียนวัฒนธรรมไทย เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในบริษัทสังคมไทย

2.2 โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมณฑล

โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมณฑล เป็นกิจกรรมที่จัดรวมมหาวิทยาลัยหลายแห่งทำการประกวดแข่งขัน เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าร่วม ได้เรียนรู้การใช้ภาษา และวัฒนธรรมของไทย

จากการสังเกต และสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมณฑลมีกิจกรรมการแข่งขันที่มากมายหลายแบบ เช่น การแข่งทักษะการใช้ภาษาและการกล่าวสุนทรพจน์ การแข่งขันความสามารถข้ามวัฒนธรรมของนักศึกษา การแข่งขันผู้มีความสามารถในการจำหน่ายสินค้าผ่านการถ่ายทอดสดข้ามพรมแดนของ Lazada ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การแข่งขันเหล่านี้สอดคล้องกับวิชาที่สอนต่าง ๆ นักศึกษาชาวจีนสามารถเข้าร่วมทุกการแข่งขันได้ ในระหว่างการแข่งขัน ทำให้นักศึกษาได้เห็นถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง นักศึกษาสามารถนำไปปรับปรุงเพื่อเกิดประโยชน์ให้กับตัวเอง ทุกการแข่งขันมีวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย ทำให้นักศึกษาได้ความรู้วัฒนธรรมผ่านการแข่งขัน สามารถเก็บประสบการณ์ในการใช้ภาษาไทย และทดสอบความรู้เรื่องวัฒนธรรมไทย ดังนั้น โครงการด้านวัฒนธรรมไทยที่จัดขึ้นแบบระดับมณฑลจึงมีประโยชน์กับนักศึกษาชาวจีนได้ทั้งทักษะทางภาษา และได้ความรู้วัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนวัฒนธรรมไทย เพื่อนำความรู้ความสามารถเหล่านี้ไปพัฒนาการเรียนขั้นสูงในอนาคต

3. วิธีการเรียนการสอนผ่านการทัศนศึกษานอกสถานที่

การทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นกิจกรรมการศึกษานอกสถานที่ จะช่วยผู้เรียนเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้วัฒนธรรม และสถานที่ที่ควรเป็นสถานที่ที่แสดงให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ไทยอย่างโดดเด่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสัมผัสศิลปวัฒนธรรมไทยได้โดยตรง สามารถเก็บประสบการณ์ได้มากมาย ซึ่งได้จัดโครงการ 2 โครงการ เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัส คือ โครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education และโครงการแลกเปลี่ยนกับมหาวิทยาลัยที่ไทย ดังต่อไปนี้

3.1 โครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education

โครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนไปสัมผัสวิถีชีวิต ประวัติวัฒนธรรมของเจ้าของประเทศ ซึ่งเป็นระยะเวลาสั้น เพื่อเรียนรู้ประเพณีวัฒนธรรม เก็บประสบการณ์อย่างกว้างขวาง เพื่อการรณรงค์ให้ผู้สนใจวัฒนธรรมไปสัมผัสได้ เป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ดีงามอีกทางหนึ่ง

จากสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า ทัศนศึกษานอกสถานที่แบบโครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education ทำให้นักศึกษาชาวจีนได้เข้าถึงวิถีชีวิตจริงของคนไทย ถึงแม้ว่าเป็นระยะเวลาสั้น แต่นักศึกษาได้ใช้เวลานี้เรียนรู้ และ

ทำความเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้มากขึ้น ทำให้นักศึกษาชาวจีนได้ใช้ความรู้ทางทฤษฎีไปทดลองปฏิบัติ และมีประโยชน์ให้นักศึกษาชาวจีนมีความประทับใจต่อวัฒนธรรมไทย ส่งเสริมการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ดังนั้น ทักษะศึกษานอกสถานแบบโครงการด้านวัฒนธรรมไทยแบบ Journey Education เป็นวิธีที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษาชาวจีนส่งเสริมความสนใจการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย

3.2 โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยไทย

โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยไทย เป็นโครงการ “การแลกเปลี่ยนนักเรียน” ซึ่งเป็นระยะเวลายาว เป็นกระบวนการของนักศึกษาที่ไปเรียนที่ประเทศหรือภูมิภาคอื่นเพื่อการศึกษา และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม มุ่งพัฒนาความเข้าใจและการเคารพซึ่งกันและกันระหว่างผู้คนจากภูมิภาค และประเทศต่าง ๆ และสร้างโลกทัศน์ให้กับเยาวชน เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมที่ต่างกัน

จากสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนรายวิชาด้านวัฒนธรรมไทย สาขาวิชาภาษาไทยของมหาวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง พบว่า ทักษะศึกษานอกสถานแบบโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยไทย ซึ่งใช้เป็นระยะเวลายาว โครงการนี้ทำให้นักศึกษาชาวจีนได้อาศัยในสังคมไทย ได้สัมผัสภาษา และวัฒนธรรมไทยมากขึ้น และมีประโยชน์ต่อนักศึกษาชาวจีนส่งเสริมความสนใจการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย ดังนั้น ทักษะศึกษานอกสถานแบบโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับมหาวิทยาลัยไทย เป็นวิธีที่มีประโยชน์ต่อนักศึกษาชาวจีนส่งเสริมความสนใจการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะทางภาษา พัฒนาทางวิชาการ ขยายเครือข่ายทางสังคมอีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “วิธีการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน” พบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนมีหลากหลายวิธี เพื่อให้อาจารย์ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้วัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้นำวิธีการบรรยาย การเล่นเกมบทบาทสมมติ การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม และการรายงานหน้าชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผ่าน บาลโพธิ์ (2531 : 5-10) ที่ได้กล่าวว่า เทคนิคการสอนแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมมีหลายรูปแบบ เช่น (1) การอธิบายเพิ่มเติม เทคนิคนี้แพร่หลายและมีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากประหยัดเวลาและสะดวก แต่การใช้วิธีนี้อย่างถูกต้องและได้ผลผู้สอนต้องรอบรู้ ต้องศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องวัฒนธรรมและสังคมที่ต้องการสอน และการศึกษาอาจใช้วิธีสอบถามจากผู้รู้ จากหนังสือ ภาพยนตร์ หรือจากสื่ออื่น ๆ ตามความจำเป็น คำอธิบายควรกระชับรัดกุมได้ใจความ และผู้สอนควรอธิบายด้วยลีลาที่น่าสนใจ นอกจากนี้ การใช้ภาพยนตร์ หรือสื่ออื่นประกอบจะช่วยให้การอธิบายน่าสนใจยิ่งขึ้น (2) การเล่าประสบการณ์ โดยทั่วไปผู้เรียนมักชอบฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้สอนเล่าให้ฟังอยู่แล้ว และเมื่อสิ่งที่เล่าเป็นประสบการณ์ของผู้สอนก็ยิ่งจะ

ทำให้การเล่าน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ บรรยายการเล่ายังแตกต่างไปจากการบรรยายที่ผู้เรียนพบอยู่เป็นประจำ ลักษณะการบรรยายทั่วไปเป็นทางการและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องจดจำทำให้การเรียนการสอนน่าเบื่อ แต่ลักษณะการเล่าเป็นกันเอง และเป็นการสื่อสารเฉพาะระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ดังนั้น การเล่าจึงช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจ และยังอาจช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้นอีกด้วย แต่ผู้สอนต้องควบคุมการเล่าให้การเล่าตรงจุดและกระชับ (3) การใช้ข่าวหรือเหตุการณ์ ข่าวเหตุการณ์ตลอดจนรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์ อาจนำมาใช้ในการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมได้ วิธีการคือผู้สอนต้องหยิบยกประเด็นที่ต้องการสอนมาพูดคุยกับผู้เรียน และชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเรากับเจ้าของภาษา (4) การแจกเอกสารประกอบ เทคนิคการสอดแทรกความรู้ทางภาษาด้านวัฒนธรรมและสังคมอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การแจกเอกสารประกอบ เทคนิคนี้ง่ายและสะดวก เพราะผู้สอนสามารถควบคุมได้ทั้งเนื้อหาที่ต้องการสอนและเวลา ผู้เรียนจะได้รับเนื้อหาสาระต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เอกสารประกอบการสอนนี้อาจเป็นแผ่นปลิว หรืออาจทำเป็นเล่ม ผู้ที่ผลิตเอกสารนี้อาจเป็นผู้สอนเองหรืออาจทำร่วมกันกับผู้สอนอื่น ๆ ในภาควิชาเดียวกัน หรืออาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วย เอกสารที่ผลิตขึ้นอาจจะให้เป็นของผู้เรียน หรืออาจให้ผู้เรียนยืมใช้ในชั่วโมงที่สอนก็ได้ (5) การให้ผู้เรียนทำรายงาน หากเกรงว่าการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรมและสังคมดังที่กล่าวมาแล้วจะทำให้เสียเวลาเรียนตามปกติมากเกินไป ผู้สอนอาจกำหนดหัวข้อเรื่องให้ผู้เรียนทำรายงานส่ง ผู้สอนควรแนะนำแหล่งข้อมูลหรือจัดเตรียมข้อมูลจำนวนหนึ่งไว้ในห้องสมุดแล้วให้ผู้เรียนไปศึกษา ผู้สอนควรเลือกผลงานที่ดีและให้ผู้ทำรายงานเสนอข้อมูลในช่วงที่ผู้สอนกำหนดไว้ การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน และอาจก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ข้อควรระวังก็คือ หากเป็นงานกลุ่ม จำนวนของสมาชิกกลุ่มไม่ควรมากเกินไป เพราะถ้ามีสมาชิกมาก สมาชิกบางคนอาจไม่ช่วยทำงานเต็มที่ (6) การใช้สื่อต่าง ๆ เทคนิคนี้ถ้าใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จะเป็นเทคนิคที่เข้าใจ และให้ผลดีสื่อต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ สไลด์ แผ่นใส ภาพยนตร์ และเทปเสียง สื่อเหล่านี้อาจได้จากการยืมจากแหล่งต่าง ๆ หรือผู้สอนอาจผลิตสื่อขึ้นเอง สิ่งสำคัญก็คือ ต้องตั้งเป้าหมายของการใช้สื่อให้แน่ชัดว่าจะให้ผู้เรียนดูอะไร จะเน้นตอนใด หรือจะให้ผู้เรียนอธิบายตอนใด (7) การแสดง การแสดงละคร หรือการสวมบทบาท (role playing) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสอดแทรกการสอนวัฒนธรรมและสังคม แต่ถ้าเลือกใช้วิธีนี้ ผู้สอนควรเตรียมงานล่วงหน้าเป็นอย่างดี หัวข้อวัฒนธรรมและสังคมที่เหมาะสมกับการแสดงมีมากมายเช่น เรื่องเกี่ยวกับ folk dance หรือ folk songs ชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ สิ่งสำคัญของกิจกรรมการแสดงควรอยู่ที่การรับรู้วัฒนธรรม และประเพณีต่าง ๆ ของเจ้าของภาษามากกว่าความสามารถในการแสดง ก่อนการแสดงผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญนี้เสมอ นอกจากการแสดงจะก่อให้เกิดความสนุกสนานในหมู่ผู้เรียนแล้ว ก็ยังจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการแสดงออกได้เป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาก็เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะใช้ภาษาได้พอเหมาะกับระดับของการศึกษา และเทคนิคอื่น ๆ จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า มีเทคนิคหลายอย่างในการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม

และสังคม แต่ละเทคนิคมีการเตรียมการต่างกัน และย่อมให้ผลแตกต่างกันไปด้วย ในการเลือกเทคนิค ผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสอน กิจกรรมที่จัดในชั้นเรียนก็ควรมีความเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกทั้งในภาษาและวัฒนธรรม สอนเพื่อให้เข้าใจและทราบว่า คนชาติอื่นมีแนวประพฤติปฏิบัติอย่างไร เพื่อที่จะสามารถใช้ภาษา และวัฒนธรรมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อนึ่ง กิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจจัดในการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย เพราะทำให้นักศึกษาจีนได้มีโอกาสเรียนรู้และได้เข้าร่วมในวัฒนธรรมไทยและทำด้วยตนเอง ซึ่งทำให้นักศึกษาจีนเข้าใจวัฒนธรรมไทยได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นวลทิพย์เพ็ญเกษร (2549 : 275-279) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมในการสอนภาษา เพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมไทย และกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเวลาเรียนจะช่วยเสริมการเรียนการสอนในชั้น เรียนให้ดีขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะทางภาษา ได้รับประสบการณ์ตรง และได้มีโอกาสเรียนรู้วัฒนธรรมไทยไปในขณะเดียวกัน กิจกรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยทั้งในประเทศและในต่างประเทศ ได้แก่ การศึกษานอกสถานที่ที่จะช่วยผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา และมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ วัฒนธรรมและสถานที่ที่ควรจัดกิจกรรมเพื่อให้ชาวต่างชาติได้รับประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ในการพบคนไทย และสัมผัสศิลปวัฒนธรรมไทย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยในมหาวิทยาลัย เมืองหนานหนิง เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี สาธารณรัฐประชาชนจีน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า มีเทคนิคหลากหลายในการสอนแทรกของรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม แต่ละเทคนิคย่อมให้ผลแตกต่างกันไปด้วย ในการเลือกเทคนิค ผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสอนความเหมาะสม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นไม่ควรรบกวนห้องเรียนข้างเคียงและไม่ควรกระทบกระเทือนการเรียนวิชาอื่น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สอนควรตระหนักอยู่เสมอว่าการสอนเรื่องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น มิได้มุ่งสั่งสอนอบรมให้ผู้เรียนยอมรับเอาวัฒนธรรมนั้นมาปฏิบัติ แต่เพียงสอนเพื่อให้เข้าใจ และทราบว่าคนชาติอื่นมีแนวประพฤติปฏิบัติอย่างไรเพื่อที่จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการเรียนการสอนด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาจีนที่ศึกษาภาษาไทยในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย

2. ควรดำเนินการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาจีนกับนักศึกษาประเทศอื่นๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมการผลิตตำราและสื่อการสอน. (2535). *คู่มือสื่อการสอน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัสศรี จิรภาส. (2562). “ศึกษาไทย” และ “ไทยศึกษา” ในประเทศจีน. *Journal of Language And Culture*. 38 (2), 94-118.
- ดำรง ฐานดี. (2520). *มนุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นวลทิพย์ เพิ่มเกษร. (2549). การสอนภาษา วัฒนธรรมไทยแก่ชาวต่างชาติ. *วรรณวิทัศน์*. 4 (4), 268-278.
- ผ่าน บาลโพธิ์. (2531). เทคนิคการสอดแทรกวัฒนธรรมในการสอนภาษา. *วารสารภาษาปริทัศน์*. 9 (1), 5-10.
- รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล. (2564). กิจกรรมการเสวนาทงวิชาการ “ภาษาไทยในโลกกว้าง: การเรียนการสอนและการวิจัยภาษาไทยในบริบท นานาชาติ” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี 2564. ใน *เสวนาทงวิชาการ “ภาษาไทยในโลกกว้าง: การเรียนการสอนและการวิจัยภาษาไทยในบริบทนานาชาติ” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ ประจำปี 2564*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- วไลพร คุณุณทัย. (2530). *หลักการสอน*. กรุงเทพมหานคร: กรมการฝึกหัดครู.
- วราภรณ์ คุณาลัย. (2535). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรการพิมพ์.
- Duan Lisheng, Zhao Xue. (2556). มองพัฒนาการความสัมพันธ์จีน-ไทยจากการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาจีน. *Journal of Chengdu University (Social Science Edition)*, 150 (6), 47-52.
- Jia Yifan. (2565). การวิเคราะห์วัตถุประสงค์ในการจ้างงานและสถานภาพการจ้างงานของสาขาวิชาภาษาไทย กรณีศึกษา: Guangxi University of Foreign Languages. *Employment and Security*. 35 (2), 29-33.
- Moran, P. R. (2001). *Teaching Culture: Perspective in Practice*. Boston: Heinle&Heinle.